

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Gratia & meritum non se compatiuntur, quomodo falsè exponitur. tit. 29

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

mihī & omnibus, sed qui diligunt & credunt aduentum eius. Non ergo vna res est, iustificatio & salus. Et 1. Petr. 1. inquit Apostolus: Corona immarcescibilis conseruatur iam in cœlis: nondum illam habemus, sed reuelabitur in die nouissimo, &c.

*GRATIA ET MERITVM NON
se compatiuntur, quomodo falsè ex-
ponitur.*

TITVLVS XXIX.

Primò, sectæ in derogationē bonorum operum, docent, vbi est gratia & misericordia, ibi non est meritū: alioquin gratia iam non est gratia, Rom. 11. sed gratis iustificamur. Roman. 3. Gratis iustificati estis, gratis etiam saluamur. Act. 15. Per gratiam Dñi nostri Iesu Christi credimus saluari. Ergo nullum est meritum necessarium ad salutem & iustificationem, Rom. 6. Gratia & donum est vita æterna. Maxima ergo afficiunt contumelia papistę Christum, quòd suis operibus bonis volunt effectiuè mereri iustitiam & salutem. Nam si ex operibus iustitia, Christus gratis venit, & mortuus est, ad Gal. 2. Sola ergo fides, quę nititur sola gratia Dei, & nuda misericordia, saluat.

Secundò, notandum primò, quòd remissio peccatorum, & iustificatio, debet habere causam & fundamentū, & iustitiam aliquā, propter quā fit iustificatio & remissio, sed quandò nulla reperitur in homine, i. nullum bonū opus, sed solū peccatū: nulla iustitia, sed solū iniustitia. Prou. 20. dicit Salomon: *Quis potest dicere, mundum est cor meū? Hier. 17. Præuauit cor hominis. Et Dauid Psalm. 50. Tibi soli peccauit, & nihil boni facio. Et 1. Ioan. 1. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, &c. Ideò Deus accipit p̄ causā & pro fundamento iustitię nostrę, solā nudā suam*

suam misericordiam, qua ab initio nos elegit, Ephes. 1. Subindè passionem, iustitiam, & meritum passionis Christi, sic quod causa iustificationis est res extra nos, & non in nobis: nam ex misericordia & gratia iustificamur & saluamur. Ideò dicit Apostolus ad Tit. 3. Non secundum iustitiam quam fecimus nos, sed secundum misericordiam saluos nos fecit. Ideò dicitur, ex misericordia & gratia, quoniam causa propter quam iustificamur, est vel Deus ipse, aut Christi passio. Christus meruit, & pater distribuit & confert, propter ipsum vt causam. Nam ipse solus & semel hoc meruit, quia semel intrauit in sancta, Heb. 9. Ipse solus meruit effectiuè, id est, actualiter & ex bonitate operis & sacrificij sui ipsius, toti mundo gratiam, & reconciliationem. Rom. 5. & 1. Ioan. 2. Et hoc virtute operis operati, ac dignitate personę suę, & sanctitate.

Præterea, licet sit promerita salus, & remissio per vnicam hostiam Christi, attamen si ego debeo esse particeps, oportet me consequi & apprehendere distributionem illius promeritæ salutis per fidem, sacramenta, pia opera & obedientiam præceptorum, non vt merear effectiuè & virtute operis operati, bonitate & sanctitate mea, sicut Christus meruit à patre, quod Deus & homo est, sed promissiuè, id est, ex promissione gratuita. Nā sic Deus promisit, si habuero hæc media, fidē, obedientiam legis, sacramenta, tunc vult me donare Christi beneficio, licet ex se non meretur hæc mea media & opera.

Exemplum est meritum aliud pro magnitudine & difficultate laborum, sicut mercenarius mechanicus si multum laborat, multum habebit de lucro. Hic labor est, æquale quippiam cum mercede. Labor enim non superat mercedem, neque merces est maior labore: sed est vbiq; æqualitas: tale meritum non important nostra opera, vt peccator iustificetur & saluetur. Rom. 8. Non sunt condignæ passionis huius temporis &c. Ta.

&c. Tale meritum dicitur merces operans in nobis.

Aliud est meritum, vbi merces excedit laborem, vt si quis diuitum diceret pauperi: Vade, fer mihi calicem frigida aqua, & dabo tibi centum florenos. Hic portat aquam, ille dat centum florenos: at nunquid propter laborem? meruitne tam exiguo labore centum florenos? Non, sed cur ergo dat diues? quia promisit propter promissionem & verbum suum facit. Sic sunt opera nostra vtilia ad consequendum & obtinendum regnum caelorum, ex gratia & promissione, & non effectiue seu actu & virtute propria operati, & sic Matt. 19. inquit Christus: Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me. Sic ex promissione & gratia consequuntur opera nostra, iam promeritam a Christo salutem, non quod nos de nouo illam mereamur, sed illius distributionem, & haec est fides Catholica.

Et sic non contrariantur gratia & meritum nostrum & opera, neque opera derogant gratiae & misericordiae, quia sunt media, quae apprehendunt distributionem, oportet ergo intentionem huc trahere & locare, id est, ad distributionem & participationem illius, quod iam per Christum promeritum est, sed instat: Cur sunt doctrinae de merito congrui & de merito condigni? hoc opus de congruo meretur vitam aeternam, id est, aequum & dignum est, quod Deus re- pendat hoc opus cum vita aeterna: An hoc opus tantae est dignitatis, quod Deus ex condigno obligetur dare vitam aeternam? Respond. Haec non recte exponuntur: Deus enim est nullius debitor, neque cuiquam quicquam obligatur pro operibus suis, nec de congruo, nec obligatione, neque vlllo iure. Luc. 17. Nunquid gratiam habet seruo & caetera? Nos potius sumus debitores Dei, & deberemus potius, si possemus Deo aliquid dare pro donis suis, operibus bonis, quam ipse nobis, 1. Corinthior. 4. Quid habes quod non

H h   accepi-

accepisti? Subindè falsè explicatur differentia illa de merito congrui & condigni, ad consequendam vitam æternam. Nam opera per se non possunt hanc mereri, sed media sunt, per quæ vnà cum fide distribuitur vita: non merentur, sed apprehendunt iam per Christum promerita. Sunt igitur opera media, non merita, per quæ vel de congruo, vel de condigno accipimus Christi meritum: Sunt dispositiones ad gratiam non ipsa gratia. Illa dignitas ad promissionem Dei, non ad ipsum opus referenda est. Qui igitur cupit fidem, illi congruum est, vt Deus præstet propter suam promissionem, qua dat etiam potestatem filios Dei fieri, Ioan. primo. At qui iam fidem habet operantem ex dilectione, ad Galat. 3. illi Deus, ratione suæ promissionis, non ratione operis operati, tenetur reddere quod promisit, id quod etiam facit. & qui hoc non credit, Deum mendacem facit, 1. Ioan. 5.

Summa, quicquid contendunt sectæ aduersus Catholicos de merito bonorum operum, vel quòd effectiuè iustificent, saluum aut sanctum faciant, aut quòd derogemus gratiæ Christi, per meritum nostrorum bonorum operum, quòd pugnat gratia & meritum, aut quòd non credamus in CHRISTVM, falsum est: Primò, quia nemo intendit hoc mereri, quòd Christus semel meruit effectiuè. Ipse solus mortuus est pro peccatis nostris, Roman. 4. Ipse solus est propitiatio pro peccatis nostris, 1. Ioan. secundo. Ipse solus est totus saluator, & Iesus, Matth. 1. Summa, ipse solus & semel reperit æternam redemptionem, Hebr. nono, etiam antequàm nos nati fuimus. Secundo, totum nostrum studium, opera & cultus in eum finem fiunt, vt solùm participes efficiamur meriti passionis Christi. Igitur fides, sacramenta, obediètia legibus Dei, cultus, ceremoniæ, ordines, sola media & merita sunt, quibus apprehendimus beneficiũ Christi: & per hæc media, fidem & opera, promisit Deus velle

velle nobis distribuere promeritam salutem & iustificationem per ipsum. Sic iubet credere & pœnitere, Mar. 1. Sic credere & mandata seruare, Matth. 19. Et sic promissiuè & non effectiuè consequimur distributionem beneficij Christi. Et licet meritum vnicum sit Christi, attamen vnus plùs participat altero secundum gradus laborum, 1. Corinth. 3. & 15.

Postremò, hoc nunc totum ex gratia est, vt per hæc media nobis distribuatur Christi meritum. Media nō sunt effectiua, sed promissiuua: Habent tamen hæc media vltra hoc, quòd appræhendunt, retinent & in possessionem ducunt, &c. & sua præmia accidentalialia, &c.

QUOMODO VERBUM DEI

est supra omnia concilia.

TITVLVS XXX.

Rrimò sectæ, vt suam opinionē & glossam statuunt, loquuntur simplicibus, Crede verbo Dei: Hoc enim est supra omne concilium, Papam, Imperatorē, totam Ecclesiam papisticam. Si enim angelus de cœlo, inquit Paulus Galat. 1. vel alius quicumque fuerit, aliud prædicauerit, anathema sit, quā ego docui vos verbum: verbum enim Domini manet in æternum, Esai. 40. Nihil ergò sunt commenta & traditiones. Crede tu verbo Dei &c.

Secundò, hoc falsè sic proponitur, quòd concilia sint supra verbum Dei. Nam verbum Dei omnibus verbis hominum præponderat, quātumcunquè sint docti, vt Philosophi: sancti, vt prophetæ: & vitæ sanctorum clari, vt Augustinus, Ambrosius, Hieronymus, Nullius verbum est, supra Euangelium, Psalm. 118. Lucerna pedibus meis verbum tuum. Illud omnium sententijs præminet, & Lucifer est in conscientia, donec dies aduenierit, vt Petrus secundo Petri. 1.

Hh 2 inquit.